

Handläggare:
Cecilia Rivard
08 508 18 048Till
Farsta stadsdelsnämnd
2015-02-19

Gångplan för Stockholm

Svar på remiss från trafiknämnden

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till Gångplan för Stockholm.

Steinunn Å Håkansson
stadsdelsdirektörPär Dahlqvist
avdelningschef

Sammanfattning

Trafiknämnden har utarbetat ett förslag till gångplan för Stockholm. Syftet med planen är att beskriva nuläget för stadens gående, presentera en målbild för ökad gångvänlighet och en handlingsplan för åren 2015–2020. Förutsättningarna för att kunna, vilja, veta och våga gå ska bli bättre. Handlingsplanen innehåller nio åtgärder som bidrar till att förverkliga ett eller flera av de fyra nyckelorden.

Förvaltningen tycker att föreslagna åtgärder är bra och relevanta. Det är utmärkt att en plan tas fram som ett underlag för arbetet att göra Stockholm till en mer gångvänlig stad. I Farsta stadsdelsområde behöver främst barriärerna minskas och orienterbarheten förbättras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi, stadsmiljö och strategi.

Bakgrund

Kommunfullmäktige fattade 2013 beslut om en Framkomlighetsstrategi för Stockholm. Strategin beskriver hur fler människor och mer gods ska kunna transporteras på existerande gatu- och vägnät. Kapacitetsstarka färdssätt som gång, cykel och kollektivtrafik ska prioriteras.

Trafiknämnden har utarbetat ett förslag till gångplan som är en inriktningsplan baserad på Framkomlighetsstrategin. Målet med planen är att öka antalet lokala resor som görs till fots i Stockholm. Planen beskriver dagens situation för fotgängare och innehåller en handlingsplan för åren 2015–2020.

Trafiknämnden har remitterat förslaget till Farsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 27 februari.

Remissen i sammanfattning

Gångplanen utgår från Stockholms trafikstrategi, Framkomlighetsstrategin. I strategin spelar de kapacitetsstarka färdmedlen gång, cykel och kollektivtrafik en nyckelroll i stadens transportsystem.

Tillsammans med andra framtagna planer inom trafikområdet ska gångplanen utgöra en prioriteringshjälp vid förändringar i den befintliga staden och vid fortsatt byggande av Stockholm.

Syftet med gångplanen är att beskriva den nuvarande situationen, presentera en målbild för ökad gångvänlighet och en handlingsplan för stadens arbete med gångfrågor under åren 2015–2020. Planens övergripande mål är att stadens offentliga rum ska ge bättre förutsättningar för att kunna, vilja, veta och våga gå. Handlingsplanen innehåller nio åtgärder som bidrar till att uppfylla ett eller flera av dessa fyra nyckelord.

Nuläget

Idag görs 38 procent av alla resor inom Stockholms stad till fots. I innerstaden är andelen nästan 54 procent och i ytterstaden 35 procent. Skälet till den ojämna fördelningen är att innerstaden är tätbebyggd och mer funktionsblandad än ytterstaden.

Många i Stockholm reser kollektivt och andelen vardagsresor med kollektivtrafiken är 34 procent. När hela resan sker till fots är medianlängden cirka 1,6 kilometer. Vanligaste ärendet för gångresor är att ta sig till arbete eller skola.

Antalet gående som skadades i singelolyckor år 2013 var nästan 1 500 personer. En tredjedel av de skadade hade halkat på grund av is och snö. Singelolyckor är lika vanliga i ytterstaden som innerstaden.

Gångplanens målbild

Målbilden har flera syften:

- Sammanfatta Stockholms vision om den gångvänliga staden.
- Utgöra en utgångspunkt för att inventera gångvänligheten på en befintlig plats jämfört med idealtillståndet.
- Vara ett verktyg för att skapa goda förutsättningar för gång inom stadens stadsutvecklingsprojekt.

Målbilden för ett gångvänligt Stockholm består av fyra ord: kunna, vilja, veta och våga. Målsättningen är att uppfylla så många egenskaper som möjligt för varje nyckelord.

Kunna

Pågående arbete

Stadens arbete för tillgänglighet har pågått under 15 år och varje nämnd har ansvar för tillgänglighetsfrågorna inom sitt verksamhetsområde.

Utvecklingspotential

Genom att ta reda på var det finns många fotgängare kan det läggas mer resurser på de viktigaste stråken. Det behöver undersökas var trängseln är som värst så att en ohållbar trafiksituation för fotgängarna kan undvikas. Ytterligare en utvecklingspotential är att minska eller överbrygga isolerande barriärer, särskilt i ytterstaden.

Vilja

Pågående arbete

Översiktsplanen tydliggör vikten av funktionsblandning vid planering av ny bebyggelse. Planens trafikhierarki beskriver fotgängare, cyklister och kollektivtrafik som viktigast.

Utvecklingspotential

Platser och stråk som har potential att kunna bli gågator eller gångfartsområden behöver identifieras.

Veta*Pågående arbete*

I park- och gatumiljöer finns ett sammanhängande formspråk där samma beläggingsmaterial återkommer. Det gör det enkelt att förstå vilka ytor som är till för gående. Ett arbete med ett enhetligt skyltprogram för fotgängare har inletts.

Utvecklingspotential

Samarbete behöver inledas med fastighetsägare och andra aktörer för att synliggöra genvägar och möjliggöra för flera att använda dem.

Våga*Pågående arbete*

Lokala trygghetsvandringar genomförs med fokus på gång- och parkmiljöer. Ett aktivt arbete pågår med att förbättra trafiksäkerheten runt skolor. I cykelplanen betonas att det är viktigt att separera gående och cyklister.

Utvecklingspotential

Arbetet att skapa utomhusmiljöer som upplevs som trygga av fotgängare behöver stärkas.

Handlingsplan till år 2020

Handlingsplanen innehåller nio åtgärder för att förbättra Stockholms gångvänlighet fram till år 2020. Föreslagna åtgärder har syftet att prioritera fotgängare högre i stadens befintliga verksamhet och projekt. Totalkostnaden för alla åtgärder blir 180 miljoner, varav 60 miljoner kronor är investeringskostnader.

Åtgärd 1

- *Förbättra gångvänligheten på ett antal stråk med hög potential.* Stråken är generellt betydligt längre än vad en normal gångresa är i Stockholm.

Åtgärd 2

Förbättra rekreativstråk. Inventera viktiga rekreativstråk för att ta reda på deras brister. Inventeringarna ska resultera i investeringsprojekt för att öka attraktivitet och användbarhet.

Åtgärd 3

- *Genomföra kampanjen "Klara–Färdiga–Gå!"*
Åtgärderna ska avhjälpa lokala problem som hindrar människor från att gå den kortaste, trevligaste vägen till en målpunkt. De felande länkarna identifieras med hjälp av invånarna genom en publik kampanj.

Åtgärd 4

- *Utveckla ett vägvisningssystem för fotgängare.* Ger bättre möjligheter att hitta till viktiga målpunkter inom gångavstånd.

Åtgärd 5

- *Skapa en "verktyglåda" för gånganalys.* Syftet är att samla olika metoder för att inventera och utvärdera gångvänligheten inom ett avgränsat område eller stråk.

Åtgärd 6

- *Arbeta med tillfälliga åtgärder.* Ska klarlägga förutsättningarna för olika typer av tillfälliga åtgärder för hur gatuutrymmet kan användas.

Åtgärd 7

- *Förbättra gatudrift och gatuunderhåll utifrån fotgängares behov.* Syftet är att minska antalet och allvarlighetsgraden i singelolyckor för fotgängare.

Åtgärd 8

- *Ta fram en metod för bedömning av trängsel på gångbanor.* Trängsel minskar attraktiviteten på platser och stråk. I dagsläget saknas en stockholmsanpassad metod för att värdera trängsel.

Åtgärd 9

- *Mäta gångtrafiken.* Vilka mätmetoder som är lämpliga behöver utredas, och på vilka platser som mätningar bör göras.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Promenadstaden är namnet på Stockholms översiktsplan och en av strategierna i planen går ut på att koppla samman stadens olika delar. Gångplan för Stockholm redovisar åtgärder för hur ett kapacitetsstarkt trafikslag som gång ska länka samman staden. En

prioritering av gåendes framkomlighet är också en vinst för folkhälsan.

Förslaget till Gångplan för Stockholm är väl genomarbetat och åtgärderna som föreslås i handlingsplanen är bra. I planerings-sammanhang glöms ofta fotgängarfrågor bort till förmån för parkeringsfrågor, transporter, lastning och lossning av gods med mera. Därför är det glädjande att det nu kommer en plan som tar gående på allvar och som kompletterar stadens övriga planer inom trafikområdet.

I förslaget nämns lokala trygghetsvandringar som ett sätt att få fler att våga gå i gång- och parkmiljöer genom att otrygga platser identifieras. Det kan i många fall vara så, men till trygghetsmöten kommer i princip aldrig unga personer som rör sig ute på kvällar och helger. Formen för trygghetsmöten bör förändras och ett förslag är att de istället kan ske via digitala medier.

Funktionsblandning av gång och cykel är ofta problematisk både i inner- och ytterstaden och konflikter är inte ovanliga. Separering av trafikslagen är något som bör prioriteras på platser där problemen är påtagliga.

I Farsta stadsdelsområde finns många mycket fina promenad-stråk. Flera går längs sjöar, andra genom grönområden. Det finns också stora barriärer som försvårar användandet av gångstråken. Nynäsvägen, Magelungsvägen, järnvägen för att nämna några. Lösningar för att minska barriärerna skulle öka stadsdelsområdets attraktivitet.

Det är positivt att det redan idag är många som går i Stockholm. Andelen gående i ytterstaden skulle öka betydligt om det fanns fler tydliga och trevliga stråk både in mot staden och på tvären i söderort. För att få en större andel gående i ytterstaden är det viktigt att göra det mer lockande att gå längre sträckor och skapa målpunkter längs vägen.

Långa sträckor som saknar bebyggelse, belysning, målpunkter med mera kan, förutom att de är tråkiga, upplevas som otrygga om det är få människor som använder stråken. Ett exempel är promenaden från Farsta in mot Södermalm, en sträcka på drygt åtta kilometer längs med Nynäsvägen som helt saknar

målpunkter. På sträckan finns även behov av att separera gående och cyklister på ett tydligare sätt.

Förslaget att genomföra en kampanj för att få invånarna att identifiera och anmäla felande länkar på lokala stråk är en enkel och bra idé.

I Stockholm är skyltningen för gående undermålig. För turister och andra besökare blir detta extra tydligt. Vi tycker därför att det är ett bra förslag att införa ett vägvisningssystem med hänvisningsskyltar. Däremot är vi tveksamma till att vägvisningssystemet ska integreras med reklamskyltar.

För att få fler att gå istället för att välja andra färdmedel har markbeläggning och underhåll ofta en avgörande betydelse. Ett jämnt och slätt underlag på ett gångstråk tilltalar många fler än en yta belagd med exempelvis smågatsten. Vintertid gäller naturligtvis att snöröjning och halkbekämpning förbättras och utvecklas, vilket handlingsplanen också har med som en åtgärd. Gångbanor måste prioriteras högre än idag.

Ett stort hinder för tillgänglighet och framkomlighet är floran av gatumöblering och markupplåtelser på gångbanor. Särskilt dåligt avgränsade uteserveringar gör att gångtrafiken får problem. Det gäller inte minst för personer med olika former av funktionsnedsättning. Tillsynen av upplåtelser måste bli bättre. Förslaget att ta fram en metod för att värdera trängsel, och vilken betydelse den har för minskad framkomlighet, finns det verkligen ett behov av.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Trafiknämndens förslag till Gångplan för Stockholm